

9. B (katjusa.rucigaj@guest.arnes.si)

Dragi devetošolci!

Ta teden bo bolj namenjen urejanju delovnega zvezka in ponavljanju učnih vsebin iz jezika ter književnosti. Modro obarvano besedilo o literarnih obdobjih si obvezno zapišite ali nalepite v zvezek, avtorje, ki jih je potrebno poznati, pa v priročniku DDK odključajte, kot ste že vajeni.

Kmalu se bomo spet videli v šoli. Pripravite vprašanja, če česa ne razumete. Naredili bomo sintezo učnih vsebin, ponovili vse pomembno ter zaključili še tisto, kar nam je ostalo.

Se vidimo kmalu!

Vaša učiteljica Katjuša

NAVODILA ZA DELO OD 18. 5. DO 22. 5. 2020

JEZIK/NEUMETNOSTNA BESEDILA (DELOVNI ZVEZEK)

- Prišli smo do konca delovnega zvezka in rešili vse naloge. Skupaj bomo v šoli pregledali le še čisto zadnje preverjanje znanja iz DZ na straneh 140–147 *Raj, ki ima sonce, ne pa tudi dreves*, ki ste ga reševali že v 1. tednu šolanja na daljavo. Zato je v tem tednu vaša naloga le, da si uredite delovni zvezek. Če vam kar koli v DZ še manjka, to dopolnite. Obvezno dokončajte naloge na straneh 140–147, če jih še niste.
- Ponovite razpredelnice o jeziku in neumetnostnih besedilih na koncu DZ na str. 148–156.

KNJIŽEVNOST/UMETNOSTNA BESEDILA (PRIROČNIK *DOBER DAN, KNJIŽEVNOST*)

- V priročniku *Dober dan, književnost* pregledno ponovite vsa obdobja in miselne vzorce, ki smo jih do sedaj že obravnavali (srednji vek/pismenstvo, ustno ali ljudsko slovstvo, protestantizem/reformacija, razsvetljenstvo, romantika, od romantike do realizma, realizem, moderna, obdobje med obema vojnama (ekspresionizem, družbeni/socialni realizem)).
- Značilnosti nekaterih literarnih obdobj si še nismo zapisali v zvezek, smo jih pa že obravnavali. Preglejte in preberite si še miselne vzorce v priročniku na straneh 116–120. V zvezek si zapišite (ali nalepite) naslove treh literarnih obdobj in razlago (modro obarvano besedilo). Avtorje, ki so v razlagi v odebeljenem tisku, je potrebno pregledno poznati, zato si jih v DDK odključajte (smo jih pa že obravnavali):

OBDOBJE MED OBEMA VOJNAMA (priročnik DDK str. 116 in 117)

Obdobje med obema vojnama se deli na dve podobdobji:

a) EKSPRESIONIZEM

Čas: od 1918 do 1930 (čas kaosa po 1. svetovni vojni)

Značilnosti: »expressio« pomeni »izraz« (izražanje notranjih občutij z ostrimi, nenavadnimi izrazi); v tem času prevladuje pesništvo/poezija; zaradi propada po 1. svetovni vojni ljudje hrepenijo po človečnosti in boljšem človeku in svetu; slog: primere iz industrijskega sveta, nenavadne besede, težke metafore, nenaravne in močne barve (npr. rdeča (revolucija), zlata, črna ...).

Predstavniki: **Srečko Kosovel** – pesnik Krasa in borov, revolucije in smrti. Pisal je tudi konstruktivistične pesmi (brali smo pesem *Kons 4*) in pesmi lepljenke.

b) DRUŽBENI/SOCIALNI REALIZEM

Čas: od 1930 do 1941 (čas vzpona nacizma, fašizma, čas do začetka 2. svetovne vojne)

Značilnosti: prevladuje pripovedništvo/proza; pisci predvsem izpostavljajo tematiko socialnih razlik (revni : bogati) in domovinsko tematiko (krateenje pravic Slovencev, nacionalna vprašanja ...).

Predstavniki:

France Bevk (pisatelj, Primorska): povest *Pastirci* (socialna tematika), roman *Kaplan Martin Čedermac* (domovinska tematika – odnos Italijanov/fašizma do Primorcev);

Ciril Kosmač (pisatelj, Primorska): novela *Gosenica* (domovinska tematika – odnos Italijanov/fašizma do Primorcev);

Prežihov Voranc – Lovro Kuhar (pisatelj, Koroška): zbirka črtic *Solzice* (brali smo črtico *Potolčeni kramoh*), roman *Doberdob* (o 1. svetovni vojni).

Obdobje, ki je sledilo obdobju med obema vojnama, je

OBDOBJE KNJIŽEVNOSTI MED 2. SVETOVNO VOJNO (priročnik DDK stran 118)

Čas: od 1940/41 do 1945 (ali do 1950) (= čas 2. svetovne vojne ali tik po njej)

Značilnosti: književnost je preprosta, saj želi narod/ljudi le vzpodbuditi k boju proti okupatorju (obramba domovine in vere); največ je poezije (dramatike je malo, proze skoraj ni); spet se pojavi ljudsko ustvarjanje.

Predstavniki: najpomembnejša sta dva partizanska pesnika, in sicer Matej Bor in Karel Destovnik – Kajuh. (avtorjev ni potrebno natančno poznati)

Obdobje, ki je sledilo obdobju med 2. svetovno vojno, je

OBDOBJE KNJIŽEVNOSTI PO 2. SVETOVNI VOJNI ali OBDOBJE SODOBNE KNJIŽEVNOSTI (priročnik DDK stran 119, 120)

Čas: od leta 1950 do danes

Značilnosti: avtorji izbirajo najrazličnejše sloge pisanja, izbirajo med tradicijo in modernim, zato se pojavljajo in prepletajo najrazličnejše smeri (modernizem, ekspresionizem, simbolizem, eksistencializem ...); ni nekih smernic, ki bi prevladovale – vsak avtor piše malce drugače.

Predstavniki:

Niko Grafenauer (pesnik, Ljubljana): pesniški zbirki *Pedenjped* in *Skrivnosti* (iz nje smo brali pesem *Življenje*);

Janez Menart (pesnik, Maribor/Ljubljana): pesniška zbirka *Pesmi štirih*; brali smo pesem *Kmečka balada*;

Boris A. Novak (pesnik in dramatik, Beograd/Ljubljana): pesniške zbirke *Prebesedimo besede*, *Oblike sveta*, *Periskop*, ep *Vrata nepovrata*; brali smo pesmi *Človek* in *Prebesedimo besede*;

Tone Pavček (pesnik, Dolenjska/Ljubljana): *Juri Muri v Afriki*, pesniški zbirki *Majnice*, *fulaste pesmi* in *Pesmi štirih*; brali smo pesem *Pesem*;

Dane Zajc (pesnik in dramatik, Zgornja Javoršica/Ljubljana): pesniški zbirki *Ta roža je zate*, *Požgana trava*; brali smo pesmi *Numizmatiki* in *Pivci tišine*.

Ostali avtorji sodobne književnosti: Feri Lainšček, Desa Muck, Svetlana Makarovič, Vitan Mal, Bogdan Novak, Tone Partljič, Žarko Petan, Bina Štampe Žmavc, Ciril Zlobec, Dim Zupan ...